1876. III. évfolyam. 212. szám. Debreczen, Hétfő október 30.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.

Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.

Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban a debreczeni *reszvenynyomdában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadói irodában.
Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába **a városháza épülete alatt (Rózsatér)** czímezendők.

A helyzethez.

Az osztrák képviselőház a mult pénteken sajátságos és elszomoritó jelenetéknek szinhelye volt. Eichoff, Herbst, Hoffer és társai nyertek választ interpellátiójukra az osztrák miniszterelnöktől Auersperg herczegtől. A nem érdektelen válasz, a következőleg hangzik:

Bár alkotmánytörvényeinkben semmi formális határozvány a cs. és kir. kormánynak a külügyek vezetésére való befolyásáról, minden az ily befolyásolás mégis a dolog természetében fekszik s a külpolitikának a belállapotokra való visszahatásán alapul. A cs. kir. kormány e tekintetben mindig teljesité kötelességét s a külügyminiszter urtól a politikai actió minden phasisában a legkészségesebben adott felvilágositásokat nyerte. Positivebb befolyásra a cs. k. kormány nem talált okot, mivel a külügyminiszter programmja, mely kezdettől fogva birta helyeslését s ismételve jóváhagyható volt, következetesen megtartatott.

A birodalmi gyülésben képviselt országok és királyságok kormánya a keleti kérdés jelen stadiumában is constatálhatja, hogy külügyeink vezetése kitartó békés iránya által ugy a monarchia békéje, mint az európai béke érdekében általában jelentékeny érdemeket szerzett.

A külügyek vezetéséért a felelősség, a törvények és a dolog természete szerint első sorban a külügyminisztert illeti. Ez nem csak kötelességének ismeri azt, de igényt is emel arra, hogy a felelősséget a külpolitikáért ugy ő felsége, mint a törvényesen arra hivatott factorokkal szemben egész terjedelmében viselje. A cs. k. kormány nem kevésbbé kész a felelősségnek, törvényes állása következtében reá háramló mérvét minden irányban elvállalni.

A mi a második és harmadik kérdő pontot illeti, azon helyzetben vagyok, hogy a következő feleletet adhatom:

A monarchia politikája mindenek előtt a béke fentartására van irányozva, minek következtében az idegen terület megszerzése utáni törekvés önként ki van zárva. A béke áldásait senki sem tudja jobban méltányolni, mint ő cs. és k. felsége és kormánya. Külpolitikánk egyik iránya bizonyiték e törekvés őszintesége és következetessége mellett. És igy azon helyzetben vagyunk, hogy kijelenthetjük, mikép a külügyminiszter, egyetértésben a cs. k. kormánynyal, az interpellatióban érintett eshetőségekkel szemben is első sorban a béke fentartására fog törekedni, s mint eddig ugy ezután is minden eszközt felhasználand, hogy a monarchiának azt megőrizze. Ép oly kevéssé lehet azonban tért engedni azon kétségnek, hogy e törekvések természetszerü határolást ne találjanak azon kötelességben, hogy a monarchia biztonsága és érdekei minden irányban erélyesen megóvassanak. Oly programm, mely a békét, e határolás nélkül, feltétlen czélként tekintené, a monarchia érdekeit már előre feladná gyakorlatilag pedig a legkevésbé volna alkalmas a békét biztositani.

Jeleztem azon felfogást, mely külügyeink vezetésében mérvadó volt és ma is az, s melylyel a cs. k. kormány egyetért. Még csak azt kell hozzá tennem, hogy a külügyminiszter ur el van határozva, mikép sem harcziasabb természetü manifestatiok, sem oly nyilatkozatok által, melyek a monarchia ereje és tekintélyére ne talán károsak volnának, az eddig követett iránytól magát eltéríteni nem engedi.

Ugyanez ügyben intéztek interpellatiót a cs. k. kormányhoz e hó 19-én Fanderlik és társai urak, a melyben azon kérdés foglaltatik: „Hajlandó-e a magas kormány a cs. kir. külügyminiszteriumtól a szükséges felvilágositásokat megszerezni, s azután a képviselőházzal közölni, hogy mily intézkedések tétettek, hogy a Balkán félszigeten jövőre a birodalom érdekeinek és az itteni szláv népek legélénkebb óhajainak megfelelő, s a Balkán félsziget keresztyén népességét kielégitő politikai állapot létesittessék?

E kérdésre van szerencsém a következőket válaszolni:

A közös külügyminiszterium feladata nem egyes néptörzsek számára csinalni politikát, hanem kizárólag az összmonarchia érdekeit tartani szem előtt, s pedig annyival inkább, mivel az összesnek jól felfogott érdekei azonosak minden egyesnek jogos érdekeivel. A keleti bonyodalmak kezdete óta a külügyek vezetője teljes egyetértésben a cs. k. kormánynyal kettős czélt tartott szeme előtt: az európai béke fentartását és a keleti keresztyén népek sorsának megjavitását, kiket a nyugalom és a mivelődés áldásában részesiteni az összmonarchiának fekszik érdekében s azért nincs szüksége a külön törzsrokonság által való indokoltatásra. Ő felsége kormánya eddig e politikát követte s ezután is határozottan és következetesen a mellett maradand.

E válasz, mely azon kijelentést foglalja magában, hogy a külügyminiszter nem fog eltérittetni eddigi irányától sem harczias manifestatiók, sem más egyébb a monarchia erejére és tekintélyére káros nyilatkozatok által, az osztrák képviselőház szélsői által a legmegbotránkoztatóbb politikai éretlenséggel fogadtatott, a mennyiben a legérthetőbben kivehetők voltak a nagymiveltségü osztrák képviselő uraknak azon felkiáltásai: „ez már szemtelenség, ez fenyegetés;“ s a parlament tekintélyét mélyen sértő kitöréseket zajos piszszegések fejezték be.

Legyen elég az osztrák képviselőházban történteknek ezen előadásával constatálnunk azt, — hogy annak tagjai megbotránkoznak azon, ha a külügyek vezetésében oly irány uralkodik, mely a birodalom érdekeit és biztonságát, minden körülmény közt igyekszik fentartani. —

De van ezen osztrák képviselőházi botrányoknak egy más, ránk nézve kellemetlenül ható oldala is. Auersperg ugyan is utólagosan oda nyilatkozott, hogy a harczias természetü manifestatiok alatt a budapesti magyar fiatalság tüntetéseit értette.

Ime nem is kell tul sem mennünk a közös birodalom határain, hogy amaz ominosus budapesti tüntetések, a legroszakaratubb magyarázatot nyerjenek. Ime, alig pár nap mulva már mutatkozik eredménye a czéltévesztett, s medréből kicsapott demonstratióknak, s az, a mi a kezdeményező egyetemi ifjuság által nem akart egyéb lenni a hála és rokonszenv semmi tekintetben meg nem támadható kifejezésénél, ma már legközelebbi szomszédaink által oly erőszakos tüntetésnek nyilatkoztatik ki, melynek végczélja volna pressiót gyakorolni Andrássy külpolitikai irányára, — s mintegy proclamálni a háborut — természetesen Törökország mellett.

Ebből ugyan egyetlen szó sem igaz, s mindenki, ki a magyar közérzületet, melynek a budapesti egyetem ifjai, — habár bizonyos határok tullépésével, kifejezést akartak adni, — ismeri; Auersperg miniszterelnök felfogását vastag tévedésnek fogja tekinteni.

Hanem egy tanulság még is van a dologban. És ez az, hogy nekünk magyaroknak, — kikre, miután földrajzi fekvésünknél fogva a keleti események szinhelyéhez legközelebb vagyunk, — egész Európa szeme néz, — igen óvatosaknak kell lennünk, — épen a magunk érdekében, — érzelmeink nyilvánitásában, s tartózkodnunk kell attól ugy az egész házában, mint főleg annak szivében a fővárosban, hogy olyasmiket kövessünk el, a miket a roszakarat vagy az éretlenség hátrányunkra magyarázhatna ki.

Ugy látszik ezt már a budapesti tüntetők is belátták, mert az onnan érkezett legujabb hirek szerint, a rend ott, daczára holmi demagog izgatásoknak, tökéletesen helyre van állitva.

— **A képviselő ház** a mint az E. irja valószinüleg 8-án vagy 10-én fog ismét összeülni.

— **A kereskedelmi törvény** negyedik pontjának utólsó kikezdése ez: „Hogy a kereskedelmi czégek, kereskedelmi könyvek és czégvezetőkre vonatkozó czimek az állam kereskedelmi vállalataira miképen nyernek alkalmazást külön rendelettel fog megállapittatni.“ Az ide vonatkozó módozatok megállapitása végett az igazságügy miniszter, a mint a fővárosi lapok irják — enquetet fog összehivni legközelebb.

— **A török nemzetre** és szultánra a magyar nemzet rokonszenvi nyilatkozata mint a K. N.-ben egy távirat jelezte volt rendkivüli nagy hatást gyakorolt, s Midhat pasa azon nézetben van hogy a magyarok rokonszenve viszonoztassék, még pedig a képen tervezik ezt, hogy mind azon tárgyak, melyeket a törökök Magyarországon elfoglaltak s elvittek volt igy például az összes Corvinák, fegyverek, mükincsek stb., a magyar nemzeti intézetnek ajándékoztassanak.

— ***Rövid hirek.*** — **A báni tábla** zágrábi hirek szerint — a szerbüzelmek gyanuja miatt elfogott Axentyievicsnek szabadlábra helyeztetését elhatározta. — **A prágai tanulók** törökellenes mozgalmait a rendőrség véglegesen betiltotta. — **A zágrábi** kereskedelmi kamara az uzsoratörvények visszaállitása ellen nyilatkozott. — **Miksa császár** emlékszobrát Pólában tegnap leplezék le nagy ünnepélyességgekkel. — **Gróf Almásyné** gr. Wilczek Ludovika csillagkeresztes hölgy Uhrfahrban Linz mellett meghalt. — **Langenau báró** szetpétervári osztrák-magyar nagykovet csak a jövő hó elején fog visszatérhetni állomására.

A képviselőház pénzügyi bizottságából.

Az állami számvevőszék költségvetésének letárgyalása után a kereskedelmi tárcza budgetje, miután Wahrmann inditványára az uti költségek 4000 frt előirányzatából 2000 ftot töröl a bizottság, megszavaztatik. Az ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok 33,000 frtnyi kölség tárgyalásánál Csengery kimondatni javasolja az iparos szakoktatás rendszeres fejlesztésének s főleg a munkavezetők képzésének nagy szükségét. A bizottság ez inditvány elfogadásával szavazza meg az előirányzatot. A gazdaság különböző ágainál felvett 50,000 frtnál Simonyi az egyes egyének segélyezését helyteleniti. Wahrmann előadó a megszavazást ajánlja. Molnár a dohánykiállitásoktól vár eredményt, ha a dohánytermelő vidékeken kiállitások tartatnak. — Széll min. és Kenessey o. tanácsos megjegyzik, hogy a jövő évi kiállitás Temesváron lesz. Az előirányzat megszavaztatik. A gazdasági tanintézeteknél Kautz és Csengeri felhivandónak vélik a minisztert azon kérdés tanulmányozására, ha valjon ez intézeteket nem lenne-e jobb a közoktatási tárczához tenni át. Hosszabb vita után a bizottság ez értelemben szavazza meg az előirányzatot. Okt. 26-án az allami lótenyész-intézetek előirányzatánál Wahrmann előadó inditványára a ménes birtok-gazdaságok kiadásaiból 16,000, a ménesekéből 8000, a ménesbirtok gazdaságok bevételeiből 150,000 frt. töröltetett. A távirda budgetje megszavaztatott. A veszteg-intézetek előirányzata ugy a marhavész elfolytására felvett összeg megszavaztatik. A budapesti állat gyógyintézet azon kivánsága, hogy a számára vásárolt telken emeltessék helyiség, az erre felvett előirányzattal együtt megszavaztatik. A bányakapitányságok s a földtani intézet előirányzatát változatlan szavazza meg a bizottság. A statistikai hivatal budgetje, Keleti m. tanácsosnak az áruforgalmi kimutatások beszerzésére vonatkozó felvilágositásai után megszavaztatván, az ülés véget ért. (Lapunk mult számából térhiány miatt maradt ki.)

A háboru.

— Legelsőben is elnézést kell kérni lapunk t. olvasóitól, hogy szombat esteli számunkból e rovat kimaradt, de az akkor közlötteknek helyét a sokkal inkább előnyben levő helyi ügyek vették igénybe. Igy nem emlékezhettünk meg a djunisi katasztrófáról, melyet a sedani esemernyekhez joggal tartanak hasonlónak sokan. — E csatáról a következőket irhatjuk a lapok nyomán:

„Abdul Kerim pasa a krusevácz vonalon utat erőszakolt magának és jelentékeny haderővel Horvatovics segitségére sietett; okt. 21-kén Nisből érkezett 22 zászlóaljat vezetett Krevetre, miáltal a törökök tulsulyt nyertek s a végleges siker iránt többé nem igen lehetett kétség. Csernajeff kétségbeesett kisérletet tett e pont megmentésére, de sikertelenül. Hafiz pasa hatalmába kerité azt. Ezzel meg volt adva a jel a szerb hadsereg visszavonulására, ha csak azt ki tenni nem akarták, azon veszélynek, hogy kétrészre szakittassék és letiportassék. Mintegy 13 sáncz, mely a Krusevácz vezető utat délfelől védte, már okt. 21-én török kézbenvolt, s igy nyitva van az ut Krusevácz felé. Abdul Kerim előre nyomulhat vagy nyugat vagy északkelet felé, vagy mindkét irányban is egyidejüleg. Kragujevácz holaz ország arsenálja van és Belgrádugyszólva márfelvan adva a törököknek, ha csak Csernajeffnek nem sikerül hadseregét gyorsan Csupriánál, illetőleg Kragujevácznál összpontositani.

Ez eredménye a hatnapi elkeseredett csatározásnak, mely sok ezer szerbnek életébe került. A hadseregnek nem lehet szemrehányást tenni, hősileg viselte magát; némely zászlóalj oly elszántan ment a tüzbe, hogy egészen megsemmisült; a tüzérség is megtette a magáét. Azonban minden hiába volt, a törökök tulsulya döntött.“

Ujabban érkezett hirek a török hadsereg ezen diadalát nem csak kétségbe vonják de határozottan is tagadják; sőt azt jelentik hogy e hó 23-án a törökök a szerbek által vissza lettek verve, s azóta semmi féle összeütközés nem volt! — Jegyezzük e hirek mellé azt, hogy Belgrádból eresztettek szélnek, s akkor bizonyára tudják hogy mennyire lehet hitelt adni nekik.

Annyi bizonyos hogy szélcsend uralg most a csatatérek felett. De nem is lehet másképp.

A szerb kormány most igen nehéz helyzetben van. A hadsereg elvan csüggedve. Az ország szive, a Sumadia, mely a rudniki, kragujeváczi, jagodini, szendrői és belgrádi kerületek 9 várossal, 610 faluval és 331,745 lakossal, az ellenségnek kénye-kedvére van hagyva; hogy ez mit jelent egy oly hadsereggel szemben, minő a török, azt nem kell bővebben magyarázni. Magának a fejedelemnek székhelye veszélyben forog. Azon körülménynyel szemben, hogy az ellenség a Drinát is megszálliva tartja nem marad a kormány számára menhely. A lakosság épen elvan csüggedve. Senki nem akart megbarátkozni azon eszmével, hogy a törökök még egyszer elárasszthassák Szerbiát. A hadseregnek ilyen vereségére nem voltak e kétszüve.

Az oroszok hadi készülödéseiről a következő hirek tanuskodnak: A „Pol. Corr.“-nak Odessából okt. 22-ről azt irják, hogy a Krimi félszigeten a nagy háboru óta nem volt oly élénkség, mint most. A fekete és az asowi tenger mellékén nagy mérvü katonai intézkedések tétetnek mindenek előtt Sebastopolban és Kerts-Jenikaleban érdemelnek figyelmet a hadikészülödések. Azt hiszik hogy a redouteok, erődök és ütegek január 1-re elkészülnek. A fölszerelés már folyamatban van. Okt. 15-én 80 db legsulyosabb ágyu és nagy mennyiségü lőszer érkezett oda. Ugyanekkor a Kerts-Jenikalei hadállást is erősitik s ma a két egymás melletti város annyira meg van erősitve, hogy csak a keleti tengeri Kronstadtal állitható párhuzamba. Legközelebb a hatodik hadtest első korosztálya Krimbe küldetik. Januárban egész Dél Oroszországban ujonczozás lesz; a tartalékosok utasittattak, hogy ne távozzanak lakhelyükről s várják a behivó rendeletet.

De ezen harczi készülödésekkel szemközt nem feledhetjük el megemlitni Ignatieff azon törekvését, hogy 2 hónapi fegyverszünetet hozzon létre, shogy egyszersmind azon inditványt tette, miszerint Törökország béküljön ki Oroszországgal, mi tartós békét fogna eszközölni.

Szerbiában pedig Csernajeff ellen nagy az ingerültség és az elkeseredettség, s Oroszország ellen is nagy a bizalmatlanság, mert véleményök szerint csak is abban az esetben lehetne bizni a jó szándéku törekvésekben, ha az orosz hadsereg már a Dunánál lenne, mire az ő ügyöknek bizony nagy szüksége volna, mert Alexinácz kiürítése hihetőleg megtörtént már s a hadvezérek állásponja tarthatatlan lett, s később jövendő segélynek nem lehet használ venni.

A törökök főhadiszállása Vitkováczban van s Jakubovácz és Deligrád szombat óta lövetnek, s ez utóbbi és Alexinácz bevétele megtörténtnek tekinthető lesz idestova.

Fővárosi hirek.

— **A kultusminiszter** elismerő nyilatkozatot intézett a muzeum igazgatójához, melyben köszönetét fejezi ki azok iránt, kik az ostörténelmi kiállitas alkalmából a muzeumot becses ajándékokban részesiték. — **Halottak napján** az egyetemi ifjuság Deák és Toldy Ferencz sirjánál testületileg jelen meg. — **Jótékony előadás** lesz a jövő hó 5-kén a tabáni szegény gyermekek javára. — **Báró Eötvös** emlékszobrának mintázatával a megbizott szobrász: Huszár Adolf elkészült. — **A közös hadügyminiszterium** felhivása folytán előállitott sebesült-szállitó kocsik már elkészültek; minden egyes társaság átlag 24—30 darabot készitett. — **A központi** növendék papság fehér szalaggal diszitett babérkoszorut rendelt meg a Deák sirjára. — **Sami László** kolozsvári tanár hir szerint az egyetemre fog a történelem tanárává kineveztetni.

Vidéki levél.

Nyir-Béltek, oct. 29.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó év octóber 17-én 203. számu becses lapjában az ujdonságok rovatában csillagjegy alatt „Ama gyilkosság“ czim alatt felvett czikkre nézve kimerítő és a valósághoz hiven tudatjuk, a tényálladék lefolyását, mit becses lapjában felvenni sziveskedjék.

Folyó hó 12-én estve 9—10 óra között két debreczeni csendlegény saját vallomások után — a faluban 10 háznál voltak szállást kérni, de miután a lakosság a főbiró intézkedése nélkül nem fogad ei hivatalos vendégeket, a szállásadást megtagadták, s csak ezután mentek a fogadóban a főbiró lakása után kérdezősködni, a hol is megtalálták a főbirót, ki is azonnal elszállásolta őket, ezután előmutatták megbizó leveleket és elmondák, hogy gyanuból Kovács Mihály elfogására jöttek, a midőn előre figyelmeztetve voltak, hogy jól vigyázzanak reá, mert már egyszer megszökött 3 pandur elől kisérés közben, reggel a kisbiró mellékök volt rendelve az elfogás segédkezelése végett, egyik a kisbiróval elment az elfogandó lakására s szabadon felhozták a községházához s a tanácsterembe bekisérték, a hova Balázsházi András csendlegény nem késett egy üveg pálinkát hozni, s Kovács Mihályt felköszönteni, s igy pálinkázva társalgott a két csendlegény az elfogott fogolylyal, mig nem a jegyző bejövén — a pálinkát elvéve az asztalról, Balázsházihoz ezen szavakkal fordult: „Itt nem szokás pálinkázni, de különösen önnek foglyával a törvény értelmében nem szabad“, ezzel félretette

---

A „Debreczeni Ellenőr“ t rcz ja.

VAD TONCSI.

Irta: **S. A.**

MÁSODIK KÖTET.

IX.

(54-ik folyt.)

Seidel nem végezte be beszédét, hanem a fejedelem folytatta helyette: „És akkor elvesztettem bátorságom — azt nem akarod mondani vén kigyó! — No igaz, elvesztettem! — Azt hiszem, hogy a vad Toncsi megölt volna engem is, magát is, ha gyalázatos tervedet elfogadom.

„De ne szóljunk e bohó leányról. Valóban vérem ujra forr, magam előtt látom tündér termetét, fekete fürteit s lángoló szemeit, s szégyenlem magam, hogy mint oskolás gyermek jártam utána, legkisebb óhajtását teljesitettem, hogy utoljáró gunynyal és megvetéssel taszitassam vissza. Nem is akarok e szép gonosz tündérre gondolni sem többet! Ne ébreszd fel bennem e régi már-már elhaló szerencsétlen szenvedélyt. Ne beszélj a vad Toncsiról, beszélj Agatháról a bájos gyönyörü ártatlanságról. — Ha alattomos semmirevaló mosolyodat jól értem, akkor bizonyosan tudsz valami ördögi tanácsot adni — de csak kéretni akarod magad. — Beszélj öreg, mit tudsz?

Seidel méltóságos ősz fejét gyanusan csóválta. — „Nekem nem illenék — mondá — fenségednek tanácsot adni, s hozzá még ily kényes ügyben, de ugy vélem, hogy az udvari marsal ő kegyelmességének igen ajánlatos volna, ha rövid időre Vienburg kastélyába menne felüdülni. — A gróf ur egészsége — ugy látom komolyan meg van támadva — az utolsó hetek szomoru eseményei nagyon megbatották az öreg urat, szüksége van leányа gyöngéd ápolására, s ő királyi fensége a fejedelemné nem tehetne semmi kifogást az ellen, ha a leány mint betegápoló atyját falura kiséri, miután Agatha grófnő mint udvarhölgy nincs szolgálatban. — Ő kegyelmessége az udvari marsal oly hü szolgája fenségednek, hogy senkinek sem fog feltünni, ha a jóságos fejedelem egy nap az S. . .tól két órányira eső Vienburg kastélyba megy, a beteget részvevő látogatásával megtisztelni. — A Vienburg kastély a nélkül is meg volt már egyszer tisztelve a legmagasabb uraságok látogatása által, sőt fenséged ott is hála. — Agatha grófnő nem zárja be hálószobáját, azt a komornától tudom, kinek magam szereztem meg a helyet, s a ki nehány aranyért az ördögnek is eladná lelkét. — Agatha grófnő lefekvés előtt egy pohár vizet iszik, melyet szobaleánya ad át, s mélyen elalszik, s ha felébred nem lesz a vad Toncsi, talán sirni fog, de belenyugszik a megtörtént és megváltozhatatlanban — különösen ha a jóságos fejedelem kegye által, a gyöngéd nővér testvérje — kit nagyon szeret — a párbaj minden büntetésétől megmenekül. — Ilyesmit gondoltam, de nagyon roszul jönne ki, ha én fenségednek tanácsot mernék adni.

„Seidel te vagy maga az ördög! kiáltá a fejedelem felugorva.

„Csak fenséged leghüségesebb szolgája.

„Mikor utazik az udvari marsal Vienburgba?

„Ha fenséged megengedi, hogy biztositsam, miszerint a szabadság idejét megkapja, azt hiszem még ma kéri e kegyet.

„Távozz tőlem sátán! Csaknem félek tőled vén Seidel! — Menj, szolgálj ezután is uradnak oly hiven, mint eddig, ezért alkalmilag valami kegyet kérhetsz magadnak. — Nincs szükségem szolgálatodra a legközelebbi időkben.

Seidel meghajolt, de még nem hagyá el a fejedelmet, bár ez elég világosan elbocsátotta.

„Még van valami a sziveden vén Seidel? mondá a fejedelem nagyon kegyesen! Mi az? beszélj gyorsan? Talán az igért kegyet akarod rögtön igénybe venni?

„Nem fenség oly követelő nem vagyok, e kegy eléggé biztositva van számomra. De azt hiszem, hogy igen jó lenne, ha Romenau százados ur valamivel megbizatnék, a mi őt legalább nehány napra S. . .tól távol tartaná. Angeli kisasszony szerződtetése nem sikerül a szinházigazgatónak, mivel őt ő királyi fensége a nagyherczeg visszatartja. — Fenségednek egy levélben kifejezett személyes kivánsága, a melyhez az énekesnőveli további alkudozásokra felhatalmazás adatnék bizonyosan gyorsan elintézné ez ügyet.

„Mit beszélsz már ördögi észjárásoddal össze vissza Seidel? Mit érdekel téged Angeli? a mint tudom, te nem vagy nagy barátja a dalmünek.

„Fenséged szolgálatára az is vagyok. Egyébiránt pedig érdekli fenségedet megtudni, hogy Romenau százados nemcsak barátja és segédje volt Henrik grófnak, hanem valószinüleg kedvesen látott imádója Agatha grófnőnek. A grófnő komornája mostanában hordozta a levélkéket.

„Te gazember! Hiszen te a komornokok gyöngye vagy! Távozz számolhatsz kegyelmemre.

Még mélyebben hajolva mint az előtt — vonult vissza Seidel. Romenau százados egy óra mulva a gyorsvonattal elhagyá S. . .t. A fejedelem kegyelmesen reá ruházta azon megtisztelő megbizást, hogy W. . .ben a nagy herczeggel személyesen egyezkedjék. E megtiszteltetéssel — melyet nem utasithatott visszsza — nagyon elégedetlenül utazott el a százados. — Egy óra mulva az udvari marsal Vienburg gróf, megrongált egészségének helyreállitása végett szabadságot kért, mely neki kegyelmesen meg is adatott.

(Folyt. köv.)

a pálinkát, a fogoly három tanura hivatkozván, f. hó 8-án honléte bizonyitása végett, a 3 tanu kihallgattatott s erről a jegyzőkönyv Balázsházi csendlegénynek által adatott, ki is felpálinkázva elmondá, „hogy hussal él a debreczeni pandur meg pálinkával, majd megmutatom én Kovács Mihálynak, hogy nem volt még olyan kézbe, mint az enyém, ha nyeregkápába kötöm, még is elviszem két ló között“. Ezután kinyilvánitja, hogy egy a határba levő tagba kimegyen ellopott szarvasmarhák kutatása végett, erre figyelmeztetve lőn, hogy zárja el foglyát, s tegye biztos őrizet alá. Ekkor felszólitotta foglyát a börtönbe menetelre, de miután már pálinkáztak együtt — szabadságot vett magának kikérni azt, hogy hagyja szabadon, megvárja visszajövetelét itt a község házánál, ekkor Balázsházi megfogta foglyát s a földre rántotta, ez pedig alábujva fellökte s pandur uramat a földre teritette, végig nyulva rajta, a fülét kezdé rágni, mire a főbiró kiszaladt s Daku János csendlegényt segitségre hivta, ez bejövén „Miska mit csinálsz, kelj fel“ szavaira a fogoly felkelvén, áldozatjának kezét megfogva, a földről felkelésben segitette, ekkor a fogoly kezét összevasalták, de nem telt bele 5 percz a gyávaság megszállita pandur uraimékat s a fogoly kezét szabadon bocsátották, ekkor a fogoly még nagyobb szabadságot vett magának, s persze alkudozott a pandurokkal, hogy várjanak utána vasárnapig, mert most nincs kedve menni, vasárnap bemegyen ő maga is, s bejelenti magát a tszéken, B. ezen szavaknak hitelt adva, foglyának kegyelmesen megengedte, — hogy a mondott napon foglya saját akaratja szerint megjelenjen, ezután szabadon bocsájtá, együtt kimenének a törvényházból. A két pandur szabadon bocsájtott emberével az udvaron bucsuitaltittak, kezet fogva elbucsuznak egymástól, a két pandur lóra ülve elindulának. A midőn a harmadik szomszéd előtt ment a két pandur, a megszabadult fogolynak örömében akkor jutott eszébe, hogy az emberség ugy hozza magával, hogy a pandurok nagylelküségét neki is illő dolog lesz pálinka viszonkinálással meghálálni, ekkor utánnok kiáltott ne siessetek olyan nagyon, álljatok meg a fogadó előtt, vissza adom a pálinkát, de a két pandur bizonyosan ezen szavakat rosszul hallotta, vissza se tekintve látta, hogy emberök utánnok megyen, ekkor a két vitéz hősiesen megfuttott Kovács Mihály pedig utánok, s igy történt, hogy egy ember előtt két hős szaladt ki a faluból, ehez azt hisszük nem kell commentár, hogy a tisztelt olvasó itéljen a pandurok helytelen magaviselete, pimasz nyeglesége s alaptalan rágalma felett, a miért az elégtétel azt hisszük a törvény értelmében ki lesz részökre szolgáltatva.

Nyir-Béltek község elöljárósága.

Napi hirek.

— **Az 1876. évi november 2-án tartando bizottsági közgyülésnek tárgyai;** 1. Polgármesteri jelentés. 2. Ügyhátrány jegyzék. 3. Pest, Pilis és Sólt t. e. megyék közönségének megkeresése, a személy és vagyon biztonság érdekében felsőbb helyre intézett feliratának pártolásáért. 4. Az egyetemes tanitógyülés kiküldötteinek kérvénye, a néptanitók gyermekei segélyezésére létesült „Eötvös alap“ növelésének eszközléséért. 5. A városi árvaszék évnegyedes jelentése. 6. Tanácsi előterjesztés a városi tagföld haszonbérbeadása felett megtartott árverés eredményéről. 7. Ugyanaz, a bérkocsisok évi helypénzeinek lejebb szállitása tárgyában. 8. Ugyanaz, a közmunka összeirásra vonatkozólag. 9. A cselédtörvénybe rendelt helyi szabályzat be nem terjeszthetése iránti jelentés. 10. Orvosi oklevelek kihirdetése. Debreczen, 1876. okt. 29-én.

— **Személyi hir.** Polgármester Simonffy Imre ur tegnap fontos városi ügyekben a fővárosba utazott, honnan csak szerdán tér vissza.

— **Katonai előléptetések.** A novemberi nagy avencement alkalmából városunkban elő lettek léptetve: helybeli térparancsnok és dandárnok ezredes Coburg Oszvald tábornokká, jelenlegi alkalmazása meghagyása mellett; — továbbá M i h á l s z k y 16-ik huszárezredbeli százados őrnagygyá; — B o r o s V i k t o r 39-dik gyalogezredbeli 2-od osztályu százados első osztályu századossá; Z o r e t i c s L a j o s 39-dik sorezredbeli főhadnagy — 2-od osztályu századossá; M a n g o l d Henrik 39. gy. e. főhadnagy 2-od osztályu századossá; — G l a s n e r számvevőségi hadnagy főhadnagygyá; N a g y Ödön 46-ik honvédzászlóaljbeli hadnagy főhadnagygyá; F e h é r István 46. h. z. a. tiszthelyettes hadnagygyá léptettek elő.

— **A megkezdett körszemlét** mult csütörtökön és pénteken folytatólag eszközölte főispán ur ő méltósága; ki is S i m o n f f y Imre polgármester, C s á k y Gergely városi tanácsos, T ö r ö k Pál főerdész és Váradi S z a b ó Miklós bizottsági tag urak társaságában ezuttal a Nagyhortobágyi pusztát, Ohati és szomszédos puszta részeket nézte fel. Megszemlélték ezuttal a Katz Henrik ur által bérelt Ohati birtokot és épületeket, a tiszaparti átvágást és védgátakat, füzeseket, majd az ohati erdőket — mely 340 catastralis holdat tesz — járták fel, s tudomásul vették, hogy itt az erdő gyarapitására 196 véka makk szedetett, megtekintették a külső gulyákat, méneseket és nyájakat, — melyek mind jó állapotban találtattak.

Majd a hortobágyi Kadarcs és Látókép fogadók, valamint a Mátai biztosi lakás környezetét és épületeit tekintették meg. Ez alkalommal elrendelendőnek találta a polgármester ur az ohati több határdombnak szükségessé vált megujitását és némi árkolási, javitási munkálatokat. — A szemle — daczára a bejárt nagy területnek csak két napig tarthatott — mert sürgős teendők szólitották haza a szemlében résztvevőket.

Nagyon örvendetesnek tartjuk, hogy egyfelől főispán ur ő mlga saját szemlélete által igyekszik viszonyainkal s a javitani valókkal megismerkedni, másfelől polgármester ur szinte saját szemével győződik meg a dolgok folyásáról, mert a város ügyei igazgatására az ily körszemle csak is előnyös lehet.

— **Hymen.** Ifj. Sz.Nagy Károly városunkban ismert jeles zenetehetség, kecskeméti ref. orgonista s zenedei igazgató tanár a mult héten jegyezte el Csillery Benő jogakad. igazgató s Pest-Pilis-Solt és Kunkunmegyék tiszti főügyészének kedves szép leányát — Gizellát.

— **A debreczeni István gőzmalom,** miután gépei teljesen kiigazittattak és átalakittattak, most már teljes erővel dolgozik , s gyártmányai még a külföldön is nagy elismerésben részesülnek, s oly élénk forgalomnak örvend, hogy naponként százat megközelitő távirati megrendelések intéztetnek hozzá, a mi mig egyfelől ez ipartelepünk kitünő jó hirnevéről beszél ; — másfelől a háborus idők tanujele.

— **Csak tessék!** Egy napilap közelebb a magyar alkotmányos szabadság végét hirdette, mert egy távirótiszt nem akarta elfogadni ujdondászának a kormányelnök ellen goromba sértést tartalmazó táviratát, minthogy a nemzetközi szerződésen alapuló távirdai szabályok szerint, oly táviratokat, melyek b á r k i r e sértést tartalmaznak, tovább küldeni nem szabad. A távirótiszt figyelmeztété az illetőt e szabályra s megjegyzé, — hogy a táviratot a maga felelősségére fel nem veheti, hanem forduljon a főnökhöz, az talán megengedi. Az ujdondász azonban nem tette ezt, hanem visszament a szerkesztőségbe és sietett megirni ujdonságát a magyar kormány basáskodásáról. Tiszának véletlenül tudomására jutott ez eset, s elbeszéltetvén magának a dolog miben létét, arra kérte a távirda igazgatóságot, hogy ezután is tartsa meg ugyan a távirdai szabályokat, de ő róla bárki, — bármi gorombaságot akarna is táviratozni, azt a táviratot minden habozás nélkül vegye fel és továbbitsa rendeltetése helyére annak rendje és módja szerint. „É.—k.“

— **A kistemplom** épület melletti bazár egyik bolt helyiségét két hóra egy bécsi czég vette ki és ott vég kiárulást fog rendezni.

— **Vandalismus.** A Blau Lipót és fiai czég remek kirakatát melyet derék iparosunk Tóth István asztalos kitünő izléssel készitett, barbár kezek összevissza karczolták. Felhivjuk a rendőrséget az ily vandalismus meggátolására.

— **„Falusi könytár“** czim alatt Vass Jenő B.-Ujfaluban egy havonként egyszer legalább 48 oldalos füzetben megjelenő folyóiratot inditott meg. Czélja a népnek mulattató, ismeretterjesztő hasznos olvasmányokat nyujtani. A szerkesztőségünknek beküldött 1-ső könyv elég tartalmas, van benne egy terjedelmes költői beszély Dengi Jánostól, mely ügyesen van irva. Ember K. és dr. Tomcsányi czikkei is figyelemre méltók. Mint hazafias jó irányu vállalatot ajánljuk az olvasó-közönség figyelmébe. Előfizetési ár egy évre 1 fr 20 kr. egy füzet 12 kr.

— **A m. kir. honvédség** ellenőrzési szemléje ma délelőtt tartatott meg a vágóhidi honvédlaktanyában.

— **A közelebbi időkben** az ország több részén elkövetett postakirablások arra inditák a m. kir. belügyért, hogy az összes törvényhatóságokat a szükséges óvintézkedések eszközlésére felszólitsa.

— **Alapos védelem.** Két jó czimbora előbb együtt idogált, később együtt is indult utra a korcsmából, hanem az egyik kényelmesebbnek találta az utczán lepihenni, mintsem hogy a hazáig levő hosszu utat megtegye. A másik czimbora csak ezt várta — s amannak szürét magára véve — eltávozott; midőn pedig a káros panaszára másnapon elfogatott, a rendőrség előtt azon mentséggel állott elő, hogy ő a kérdéses szürt azért vette magához, mert különben más lophatta volna el, de ezen kifogás márcsak azért sem találhatott hitelre, mert az ekképen állitólag megmentett szürt az illető mindjárt zálogba is tette.

— **Nagy zajt** idézett elő tegnap este 7 óra tájban azon eset, hogy Otrokocsi Végh Jánosnak czeglédutczai füszerkereskedése kirakatába valaki alkalmasint légpuskával belőtt, a kis golygó a külső üvegtáblán áthatolva, a belső üvegajtó farészében állott meg.

— **Megjelent** és szerkesztőségünkhöz is beküldetett a „B ö l c s é s z C s á r d á s“ eredeti magyar, zongorára szerzé Rácz Pál. Kapható Budapesten T á b o r s z k y és P a r s c h nemz. zenemükereskedésében 60 krért. Ajánljuk a zenekedvellők figyelmébe.

— **D. Ujfalussy József** (lakása Bathyányi utcza Serényi ház.) rendel d. e. 9—10-ig, d. u. 3—4-ig

— **Lapunk** mai számában A h á b o r u rovat 4-ik sorában elnézés miatt „közlötteknek helyén“ jött be a „közlésre szántak“ helyet, mit is sietünk helyreigazitni.

DEBRECENI SZINHÁZ.

2. Bérlet. 7. szám.

Kedden, 1876. okt. 31.

a d a t i k :

Parlagi Jancsi

Vig szinmü dalokkal 3 felvonásban.

SZEMÉLYZET:

Parlagi J.	Egri K.	Baki, kártyás zimbora	Izsó.
Bárodi F.	Szathmári Á.	Bojtor	Daróczi.
Széppatakiné unokája, fiatal özv.	Hahnelné.	Lépesi	Bácskai.
Szerényfiné, rokonuk	Lénárdné.	Bodrá	Győri.
Óhátiné	Deák Kata.	Takács	Némethi.
Lepkényi	Foltényi.	Málé	Aranyhegyi.
Kerthalmi	Demidor.	Janka, szobaleány Széppatakinénál	Derzsi Irma.
Galambosné, fogadó tulajdonos Pesten Ferencz-városban	Foltényiné.	Pinczér Galambosné fogadójában	Fenyéri.
Rózsi, lánya	Gyöngyössy.	1-ső	Mezei.
Vidor Máté, Parlaginak gyermekkori tanitója	Szathmári K.	2-ik	Nyitrai.
		Miklós, Bárodi öreg szolgája	Ferenczi.
		Pista, Parlagi inasa	Makróczi.
		Inas	Tószegi.

Történik Pesten — a 3-dik felvonás két évvel később.

Kezdete 7 órakor, vége 9 óra után.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

H I R D E T É S E K.

ROTT LIPÓT és TESTVÉRE FÉRFI DIVAT-TERME.

Debreczenben.

Egész tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget, hogy

Férfi divat-termünket Czeglédut. 2. sz. a.

az **őszi és téli idényre** a legujabb czikkekkel elláttuk, és ajánljuk a n. é. közönségnek. **Különösen:**

Kalap raktárunkat férfiak és gyermekek számára, ugymint

feldiszitett női nemez kalapokat legujabb divat szerint.

kész férfi ruha-raktárunkat,

hol:

Egy téli öltöny 15 ftól és feljebb
„ „ **kabát** 14 „ „
„ „ **Havellok** 22 „ „
„ „ **Mencsikoff** 25 ftól s fel.

Egy gyermeköltöny 6 ftól feljebb
„ **gyermek télikabát** vagy
„ **téli köpeny** 8 ftól feljebb
„ **testhez álló férfi téli kabát** 25 f.

1 vadász kabát 8 forint és feljebb.

Fehérnemü raktárunkat: férfi és gyermek ingek , lábravalók, zsebkendőket **minden nemben és minőségben.**

Téli ingek, harisnyák, alsó nadrágok és cachnet kendők, nyakkendők, gallérok és kézelők és minden **szükségelt férfi czikk.**

Czeglédutcza 2-dik szám alatt.

Altesti sérvben szenvedők

meglepőleg ható gyógyszerre találnak

Sturzenegger Gottlieb

(lakik Herisanban Svájcz)

ártalmatlan

Sérv-kenőcsében.

E kenőcs ugy **altesti-sérv**, mint méhelőesések ellen biztosan használ. A gyógyszerhez az utasitás, — aztán a bizonyitványok és köszönő iratok mellékelve vannak. Kapható 3 forint 20 kros tégelyekben magánál Sturzeneggernél, Budapesten Formágyi F, gyógyszerésznél, Temesváron Pecher gyógytárában.

(54) 2—12

Fióküzlet Debreczen.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

m. k. sz. nagykereskedők

Budapest

Deák és Erzsébettér szögl.

DEBRECZEN, Bazár és Széchenyi-utcza szögletén.

NAGY-VÁRAD Sz.-Lászlótér és zöldfa-ut. szögletén.

AJÁNLJÁK GAZDAGON ELLÁTOTT

vászon-, pamut-, fehérnemü és divatáru raktárukat

legjutányosabb, határozott árak mellett.

Vászon czikkek:

Valódi **rumburgi, kreász, irlandi, hollandi, sziléziai** és **160—170** cm. **lepedő** vásznakat, ugyszinte fehér és szines **csinvatot, kanavászt**, továbbá sávolyozott és kamuka **asztalteritékeket, kávés-abrosz** és **csemegekendők, törülközők** és **zsebkendőket.**

Pamut-áru czikkek:

fehér **chiffon, percail, batist-clair, moll, linon, crepe-lisse, bélés-mouszelin, virágos mouszelin** és **csipke-függönyök** és **függöny-szöveteket**, szines ingruha és butor **percalokat**, továbbra **zsinór** és **pique-velez** szöveteket, **bélés sirtinget** és **kroiszet.**

Kész fehérnemü czikkek:

Férfiingek, vászon, chiffon, vagy szines percailból, **lábravalók, kézelők, gallérok, női ingek**, percail és velez **corsettek, szoknyák, kötők, fejkötők** és **harisnyákat**, ugyszinte mindennemü **gyermek fehérnemüket**, kész **ágynemüket** (3 párna, 1 paplanlepedő). Egész **kiházasitások** legjutányosabb árak mellett elvállaltatnak és saját budapesti gyárukban elkészittetnek.

Divat-áru czikkek:

Legujabb divatu **szőr** és **selyem kelméket, beszövött, chalokat, gyapju, cachmir** és **berlini kendőket**, ugyszinte mindennemü **gyász-kelméket** és kendőket.

Ezenkivül még:

Nagyválasztéku gobelin ripsz és damasz **butorszöveteket, ágy** és **asztalteritőket**, finom **velour, szőnyegek** és **ágyelőket, pokrócz, paplan** és **matráczokat**, valódi pottendorfi **kőtőpamut**, ugymint mindennemü **varró, selyem** és **czérnákat.**

(61)

262. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „I S T V Á N“ gőzmalom **készitményeinek.**

Készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben

Költségmentesen

Debreczenben, kötelezettség nélkül.

Ingyen zsákkal.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemü	26.80
„ szinte 30 kilos zacskóval	27.10
B. szinte apró szemü	26.80
„ szinte 30 kilos zacskóval	27.10
C. Dara középszerü	24.80
„ szinte 30 kilos zacskóval	25.10
0. Királyliszt	26.—
1. Lángliszt	25.—
2. Montliszt	24.—
3. Zsemlyeliszt különös	23.—
4. „	22.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	20.20
6. szinte 2-od „	19.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső „	17.60
8. „ 2-od „	14.80
8½. Barna „ 1-ső „	13.—
9. „ „ 2-od „	11.—
10. Lábliszt	8.—
11. Finom korpa **zsákkal**	4.—
„ **zsáknélkül.**	3.40
12. Durva korpa **zsákkal**	3.80
„ **zsáknélkül.**	3.20
R. I. Rozsliszt 1-ső rendü	—.—
R. II. szinte 2-od „	—.—
R. III. szinte 3-ad „	—.—
R. IV. szinte 4-ed „	—.—
A. K. Árpakása 00	34.—
„ szinte 0	30.—
„ szinte 1	23.—
„ szinte 2	18.—
„ szinte 3	15.—
„ Árpadara 5	—.—
„ Árpa liszt 6	—.—

Debreczen, 1876. okt. 29.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve

A. B. C. 0—10 számig 85 kilo.
11. 12. . . . 60 „
R. I. — III. számig . 85 „
R. IV. V. . . . 50 „
Á. K. 00—5 számig . 50 „
Árpaliszt . . . . 70 „

48. számu

ÁRJEGYZÉKE

a nagyváradi

„LÁSZLÓ“ gőzhengermalom

készitményeinek.

Bizományi raktáron:

CSANAK JÓZSEF-nél

Debreczenben.

100 kilogramm, kötelezettség nélkül, **ingyen zsákkal**, készpénzfizetés mellett. **Egész zsák vételénél 5 százalék engedmény.** Zsákok súlytartalma 86 kilo teljsúly tiszta súlynak véve.

A. Búza dara nagyszemü	26.80
B. „ „ aprószemü	26.80
C. „ „ közép	24.80
0. Királyliszt	26.—
1. Lángliszt	25.—
2. Montliszt	24.—
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendü	23.—
4. „ 2-od „	22.—
5. Feh. kenyérl. 1 ső rendü	20.20
6. „ 2-od „	19.—
7. Köz. kenyérl. 1-ső „	17.60
8. „ 2 od „	14.80
8½. Barna kenyérliszt „	13.—

Debreczen, 1876. okt. 29.

Laptulajdonos Molnar György.

Kiadja és nyomatja **Kutasi I.** Debreczenben. 1876.